

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXVI-a, Timișoara, 25-28 aprilie 2024

LIMBA LATINĂ

Clasa a XI-a

I. Oferiți o variantă de traducere literară a textului din limba latină în limba română: (50 p.)***O mostră de populism: Caesar se folosește de mândria etalării puterii romane și de naivitatea lui Pompei***

Multis de causis Caesar maiorem Galliae motum exspectans, per Marcum Silanum, Gaium Antistium Reginum, Titum Sextium legatos dilectum habere instituit; simul ab Gnaeo Pompeio proconsule petit, quoniam ipse ad urbem cum imperio rei publicae causa remaneret, [ut] quos ex Cisalpina Gallia consulis sacramento rogavisset, ad signa convenire et ad se proficisci iuberet, magni interesse etiam in reliquum tempus ad opinionem Galliae existimans tantas videri Italiae facultates [...]. Celeriter confecto per suos dilectu tribus ante exactam hiemem et constitutis et adductis legionibus, et celeritate et copiis docuit, quid populi Romani disciplina atque opes possent.

(C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, VI, 1)**II. Citiți cu atenție următoarele texte bilingve, ambele extrase din partea finală a unor discursuri ciceroniene: (40 p.)**

Quare secedant improbi, secernant se a bonis, unum in locum congregentur, muro denique, [id] quod saepe iam dixi, secernantur a nobis; [...] sit denique inscriptum in fronte unius cuiusque, quid de re publica sentiat. Polliceor hoc vobis, patres conscripti, tantam in nobis consulibus fore diligentiam, tantam in vobis auctoritatem, tantam in equitibus Romanis virtutem, tantam in omnibus bonis consensionem, ut Catilinae profectione omnia patefacta, illustrata, oppressa, vindicata esse videatis.

„De aceea, cei necinstiți să se dea la o parte, să se separe de cei buni, să se adune într-un singur loc, să fie separați de noi, așa cum am mai spus deseori, de un zid; [...] în fine, să fie scris pe fruntea fiecăruia ce gândește el despre republică. Vă promit, senatori, că în noi, consulii, va fi o asemenea grijă, iar în voi o asemenea autoritate, în cavalerii romani un atât de mare curaj și un atât de mare consens între toți cei buni, încât prin plecarea lui Catilina veți vedea că toate vor fi fost date în vileag, arătate, suprimate, răzbunate.”

His lacrimis non movetur Milo. Est quodam incredibili robore animi. Exsilium ibi esse putat, ubi virtuti non sit locus; mortem naturae finem esse, non poenam. Sit hic ea mente qua natus est. Quid vos, iudices? Quo tandem animo eritis? Memoriam Milonis retinebitis, ipsum eicietis? Et erit dignior locus in terris ullus qui hanc virtutem excipiat, quam hic qui procreavit? Vos, vos appello, fortissimi viri, qui multum pro re publica sanguinem effudistis; vos in viri et in civis invicti appello periculo, centuriones, vosque milites: [...] haec tanta virtus ex hac urbe expelletur, exterminabitur, proicietur? O me miserum! O me infelicem!

„Milo nu e mișcat de aceste lacrimi [ale mele]. Are o incredibilă tărie de caracter. El consideră că exilul este doar acolo unde nu este loc pentru virtute, că moartea este doar sfârșitul dat de natură, nu o pedeapsă. Să rămână cu același spirit cu care s-a născut. Dar voi, judecători? În sfârșit, ce-aveți de gând? Veți păstra amintirea lui Milo, în vreme ce pe el însuși îl veți trimite în exil? Și va exista oare vreun loc pe pământul acesta mai demn să primească această virtute a lui, decât acest loc care l-a zămislit? Vouă, da, vouă vă vorbesc, bărbați preaputernici, care ați vărsat mult sânge pentru republică: la voi apelez în această primejdie pentru un bărbat și un cetățean de neînvinc, la voi, centurioni, și la voi, soldați: [...] această atât de mare virtute va fi dată afară din acest oraș, va fi izgonită, alungată? O, nenorocitul de mine! O, nefericitul de mine!”

Redactați o analiză literară comparativă a pasajelor date, având în vedere următoarele repere:

- încadrarea sumară a pasajelor în contextul discursurilor de care aparțin, precizând și: numele operelor; denumirea în latină a părții discursului (pledoaria finală), din care au fost extrase fragmentele date;
- comentarea ipostazei, a atitudinii, precum și a argumentelor lui Cicero în raport cu scopurile urmărite de orator;
- prezentarea imaginii lui Catilina și a lui Milo în raport cu valorile societății romane republicane: idei și cuvinte-cheie;
- comentarea a câte două elemente stilistice diferite, dar comune celor două fragmente date (de exemplu, câte un epitet și câte o metaforă din fiecare text), relevante pentru evidențierea/nuanțarea ideilor ciceroniene.

Notă: Analiza literară va fi axată pe valorificarea textelor date. Nu vor fi punctate aspecte biobibliografice generale.

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Concurenții pot folosi dicționarul latin – român (sau latin – o limbă modernă).